

Od petka dalje uradno odprt nov Požarni laboratorij, ZAG tudi prvič podelil Turnškova priznanja

Minuli petek, 2. 9. 2022, je Zavod za gradbeništvo Slovenije (ZAG) v Logatcu uradno odprl novi Požarni laboratorij – največji in edini tovrstni objekt v tem delu Evrope. Ob tej priložnosti je ZAG tudi prvič v svoji zgodovini podelil Turnškova priznanja za posebne dosežke v znanosti.

Svečanega dogodka se je udeležilo več kot 170 gostov iz slovenskih in tujih podjetij, raziskovalnih organizacij ter lokalnega in državnega vrha. Med častnimi gosti sta bila minister za izobraževanje, znanost in šport, prof. dr. Igor Papič, ter g. Berto Menard, župan občine Logatec.

Zavod za gradbeništvo Slovenije se s požarnim inženirstvom in testiranjem ukvarja že skoraj 50 let in je na ta dogodek čakal več kot 10 let. »Sčasoma so kapacitete obstoječega prostora v Gameljnah postale pretesne, zato smo se odločili, da zgradimo nov laboratorij,« je dejal direktor ZAG-a, doc. dr. Aleš Žnidarič, in dodal, da investicija ne bi bila mogoča brez uspešnega poslovanja ZAG-a v zadnjih 20. letih, namreč, v njeno izgradnjo je bil vložen velik del lastnih prihodkov.

Novi Požarni laboratorij bo zagotovil nadaljnji razvoj, prostorske kapacitete in znanstveno odličnost na področju preizkušanja požarnih lastnosti materialov in konstrukcij. Ob tej priložnosti je direktor povedal, da ZAG v desetletjih obstoja stremi k napredku in odličnosti, podpira industrijo in državo, danes pa se intenzivno posveča področju raziskav in razvoja. »Cilj je napredne rešitve prenašati v prakso. Znanstvena in razvojno-raziskovalna komponenta je ključna za naše delovanje, raziskave pa so pretežno aplikativno naravnane in tesno povezane s stroko, kar velja tudi za požarni laboratorij.« Poudaril je, da znanstvena in raziskovalna uspešnost potrebuje ustrezno infrastrukturo, na podlagi katere lahko vzdržuje dobro raziskovalno kondicijo. »Tovrstna investicija za javni raziskovalni zavod ni nekaj običajnega, v tem primeru še posebej, saj tehnologijo oz. opremo za laboratorij proizvaja le peščica dobaviteljev. Posledično je izbira dobaviteljev diktirala gradnjo in nas postavljala pred številne izzive,« je opisal potek izvedbe projekta.

ZAG sestavlja 17 odsekov in laboratorijev, ki pokrivajo celoten spekter gradbeništva, od tradicionalnih materialov, konstrukcij, geotehnike in gradbene fizike do interdisciplinarnih tem, ki vključujejo zeleni prehod, digitalizacijo in človeka. Nov laboratorij bo na skoraj 3.500 kvadratnih metrih površine zavodu zagotavljal zmogljivosti za testiranje požarne odpornosti proizvodov slovenske in tuje industrije. Objekt ima 2 veliki peči, pripadajočo čistilno napravo in preostalo sodobno opremo za testiranje vzorcev od mikroravnini do velikosti 4 krat 8 metrov. Skupna vrednost gradnje objekta je z nakupom opreme dosegla skoraj 11 milijonov evrov. Od tega je 2 milijona prispevalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, za preizkuševalno opremo pa je bilo prek projekta InnoRenew namenjenih 2,8 milijona evrov kohezijskih sredstev.

Po besedah direktorja pomembno vlogo v prihodnosti laboratorija igra tudi lani pridobljen projekt FRISSBE iz EU-programa Obzorja 2020. Gre za enega od zgolj štirih projektov EraChair, ki jih je do zdaj pridobila Slovenija in v okviru katerega ima ekipa mednarodnih in uveljavljenih raziskovalcev nalogo v šestih letih »zgraditi odlično požarno znanost v Sloveniji in preobraziti zavod v še boljši in v mednarodnem merilu uspešnejši inštitut«.

PRISOTNE NAGOVORIL SLOVENSKI IN MEDNARODNI VRH

Minister za izobraževanje, znanost in šport, prof. dr. Igor Papič, je skupaj z direktorjem ZAG-a, doc. dr. Alešem Žnidaričem, simbolno in dogodku primerno zažgal slavnostni trak in tako uradno odprl novi Požarni laboratorij. »Prepričan sem, da je to zelo dobra in pomembna pridobitev ne samo za ZAG, ampak celotno slovensko raziskovalno sfero,« je povedal minister in dodal, da slovensko znanje s tem pridobiva strateški položaj v regiji in utrjuje slovenski »know-how« tudi mednarodno.

Med slavnostnimi govorniki so bili še prof. dr. **José Torero**, (University College London), **Edwin Van Wesemael**, (evropsko združenje EGOLF), in prof. dr. **Andreja Kutnar**, (InnoRenew CoE). Dogodek je moderirala **Bernarda Žarn**, za glasbeno osvežitev pa je skrbel odlični godalni kvartet **Nocturno**.

PODELITEV TURNŠKOVIH PRIZNANJ

Prof. Viktor Turnšek je bil eden vodilnih strokovnjakov za raziskavo materialov v obdobju po 2. svetovni vojni. Gradbenik in statik se je pred vojno strokovno izpopolnjeval v Švici in Franciji, specializiral pa se je za področje armiranega betona. Od leta 1951 do upokojitve leta 1975 je bil direktor Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij. Pod njegovim vodstvom se je zavod razvil v enega največjih gradbenih inštitutov v tedanji Jugoslaviji z ugledom v domačih in mednarodnih strokovnih krogih. Njemu v čast je Znanstveni svet Zavoda za gradbeništvo Slovenije leta 2021 poimenoval nagradi za posebne dosežke. **Turnškovo priznanje** je namenjeno posameznikom, ki so se izkazali s prebojnimi razvojnimi dosežki. **Turnškovo priznanje za mlade** je namenjeno raziskovalcem do 35. leta starosti, ki so s svojim delom in prodornostjo izrazito prispevali k razvoju in prepoznavnosti Zavoda za gradbeništvo Slovenije.

Doc. dr. Ana Mladenovič je z raziskovalnim delom na področju vzpostavljanja krožnega gospodarstva in industrijske simbioze aktivno gradila in promovirala trajnostni razvoj gospodarstva v dobrobit okolja in družbe. Ustvarila je več kot 700 bibliografskih enot, med katerimi je 76 izvernih in preglednih znanstvenih člankov, ter 3 nacionalni in 2 evropska patenta. V zadnjih 8. letih je bila koordinatorica številnih mednarodnih in nacionalnih projektov. Leta 2015 je skupaj z ekipo projekta LIFE ReBirth prejela prestižno nagrado EC za enega izmed 21 najboljših evropskih okoljskih projektov, 2020 z ekipo projekta UrbanSoil4Food nagrado Favorite Green Investment Project, ter leta 2020 z ekipo raziskovalcev Oddelka za materiale priznanje Marka Šubica Društva restavradorjev Slovenije. Z odličnim vodenjem, vrhunskim znanjem in izkušnjami je uspešno vodila enoto in vzgajala naslednike na ZAG-u in kot predavateljica na Univerzi v Ljubljani in Univerzi na Primorskem.

Dr. Boris Azinovič se od svoje zaposlitve na ZAG raziskovalno osredotoča na varnost lesenih konstrukcij. Z namenom izboljšanja potresne varnosti pri gradnji z lesom je največ raziskav izvedel na spojih v križem lepljenih lesenih konstrukcijah. Koordiniral je izvedbo zahtevnih preiskav v laboratoriju in samostojno izvedel komplementarne numerične analize. Rezultate raziskovalnega dela je objavil v uglednih mednarodnih znanstvenih revijah z visokim faktorjem vpliva. Objavil je 7 znanstvenih člankov, od tega je bil dvakrat vodilni in trikrat prvi avtor, kar kaže na to, da je večino svojih raziskav tudi sam zasnoval in vodil. Med drugim koordinira evropski ERA LEARN projekt InnoCrossLam. Svoje delo je predstavljal na številnih konferencah s področja lesnega inženirstva doma in v tujini, ter v številnih strokovnih člankih. Nedavno je izsledke svoje doktorske disertacije objavil v znanstveni monografiji pri založbi Springer. V času zaposlitve na ZAG-u se je dodatno izobraževal v tujini, za kar je prejel raziskovalne štipendije. Leta 2018 je preživel 2 meseca na Univerzi Lund na Švedskem, 2 meseca leta 2019 v Karlsruhe-ju v Nemčiji in letos 3 mesece na Tehnični univerzi v Gradcu.

Ključne besede: požarni laboratorij, odprtje, ZAG, projekt FRISSBE, Turnškovo priznanje, požarno inženirstvo, požarna varnost, trajnostno grajeno okolje.

Projekt FRISSBE je prejel sredstva Evropske unije iz naslova raziskovalnega in inovacijskega programa Horizon 2020 s pogodbo o dodelitvi sredstev št. 952395.

Zavod za gradbeništvo Slovenije (ZAG) je osrednja znanstveno-raziskovalna ustanova na celotnem področju gradbeništva v Sloveniji, ki je na izbranih področjih vodilni partner in zgled odličnosti tako v Evropi kot v svetu. Glavnino dejavnosti zavoda predstavljajo različne raziskave in razvoj na področju konstrukcij, materialov in okoljskih tehnologij, pri čemer je posebej pomembna požarna varnost.

V svojem delovanju se ZAG navezuje na gospodarstvo in širšo družbo, še posebej na izobraževalne organizacije, njegova vizija pa je kot zanesljiv partner z najsodobnejšo opremo ustvarjati ter v družbo prenašati vrhunska znanja in izkušnje, povezane s trajnostno grajenim okoljem.